

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 17Co/21/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8218201592
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 04. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8218201592.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Burešovej a členiek senátu JUDr. Gabriely Klenovej PhD. a JUDr. Moniky Juskovej v spore žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Hodžova 11, 010 11 Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovanej: E. T., F.. XX.XX.XXXX, T. H. XXXX/XXX, XXX XX T., o zaplatenie 587,69 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bardejov č.k. 5Csp/65/2018-238 zo dňa 21.11.2018 takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok vo výroku splatnosti priznanej istiny a vo výroku, ktorým v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a súvisiaci výrok o trovách konania.

Žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol:

„I. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi sumu 587,69 Eur mesačnými splátkami vo výške 20,00 Eur splatnými vždy k 25. dňu kalendárneho mesiaca počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku až do úplného vyrovnania, pod následkom straty výhody splátok v prípade nezaplatenia ktorejkoľvek splátky riadne a včas.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

III. Žalobcovi p r i z n á v a voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 74,10 %.“
Rozhodnutie právne odôvodnil podľa § 269 ods. 2, § 708 ods. 1, § 710, § 497, § 502 ods. 1, § 503 ods. 1 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1 až 4 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 2, 4 a 5, § 2 písm. a), b), d) a f), § 10 ods. 1 a 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch.

V odôvodnení uviedol, že medzi žalobcom ako bankou a žalovanou ako majiteľom účtu bola dňa 10.02.2015 uzatvorená Zmluva o spolupráci pri poskytovaní bankových produktov a služieb, na základe ktorej žalobca zriadil a viedol žalovanej bankový účet č. 1595613002/5600. Dňa 08.07.2015 bola medzi žalobcom ako bankou a žalovanou ako klientom uzavretá Zmluva o povolenom prečerpaní na účte, ktorou žalobca zriadil žalovanej povolené prečerpanie na účte č. 1595613002/5600 do výšky limitu povoleného prečerpania vo výške 100,- Eur.

V období od 10.02.2015 do 10.05.2018 vykonal žalobca na účte žalovanej debetné transakcie v celkovej výške 11.560,12 Eur a kreditné transakcie v celkovej výške 10.972,43 Eur, teda ku dňu 10.05.2018 bol na účte žalovanej debetný zostatok vo výške 587,69 Eur. Žalovaná sa teda dostala na účte do nepovoleného prečerpania, ktoré žalobcovi nevyrovnala, a preto súd žalobe žalobcu o zaplatenie istiny v sume 587,69 Eur vyhovel.

Žalobca sa voči žalovanej ďalej domáhal zaplatenia úroku vo výške 28 % ročne zo sumy 587,69 Eur od 11.05.2018, teda odo dňa nasledujúceho po prevedení debetného zostatku z účtu žalovanej na vnútorný pohľadávkový účet. Dohodnuté úroky (zmluvné úroky) z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu (jeho splátok). Od splatnosti úveru je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania

v zmysle § 517 Občianskeho zákonníka. Z dokazovania vyplynulo, že žalobca pristúpil k prevedeniu debetného zostatku na účte žalovanej na svoj vnútorný pohľadávkový účet, keďže žalovaná neuhrádzala splátky debetného zostatku (povoleného prečerpania, resp. nepovoleného prečerpania), a tak tým došlo prakticky k jeho zosplatneniu, a potom nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a nie už úrokov z úveru, resp. debetného zostatku. Vzhľadom na vyššie uvedené, súd žalobu v časti o zaplatenie úroku vo výške 28 % ročne z nezaplatenej istiny od 10.05.2018 do zaplatenia zamietol.

Vzhľadom na finančnú, sociálnu a rodinnú situáciu žalovanej je dôvodné umožniť žalovanej postupom podľa § 232 ods. 4 CSP splatiť priznanú istinu v splátkach, keďže nie je v jej schopnostiach uhradiť ju jednorazovo. Preto súd určil výšku mesačnej splátky po 20,- Eur, teda doba splácania istiny bude zhruba dva a pol roka, čo je primerané obdobie na splnenie záväzku.

O trovách konania rozhodol podľa § 255 CSP.

2. Proti rozsudku, a to proti výroku o splatnosti istiny, výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a výroku o trovách konania podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Namietal, že uplatnený úrok 28 % ročne nie je úrokom z úveru, nejde o úrokovú sadzbu poskytnutého povoleného prečerpania. Vzhľadom na uvedené argumentácia súdu ohľadne (ne)existencie nároku na úrok po zosplatnení neobstojí. Žalobca si daný nárok uplatnil z titulu prekročenia, ktoré upravuje zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (§2 písm. f) a § 18). Samotný zákon počíta s možnosťou, že zostatok na účte vzniknutý titulom prekročenia bude úročený. Zmluva o účte pre prípad prekročenia nemusí ako obligatórnu náležitosť obsahovať údaje uvedené v § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. Naopak, podľa § 18 ods. 1 zákona postačuje, aby veriteľ informoval spotrebiteľa na trvanlivom médiu o úrokovej sadzbe. Žalobca zverejňuje výšku úrokových sadzieb v úrokovej výveske na web stránke. Súd pri výpočte náhrady trov konania postupoval nesprávne, keď pri určení hodnoty sporu neprihliadal iba na žalovanú istinu. Ak sú úroky len príslušenstvom pohľadávky, pri posudzovaní miery úspechu sa na ne neprihliada. Súd nedostatočne zistil skutkový stav týkajúci sa možností žalovaného uhradiť dlžnú pohľadávku. Žalovaným predložené dôkazy nepostačujú na reálne zhodnotenie jeho finančnej situácie, nakoľko vdovský dôchodok je dávkou sociálneho zabezpečenia, ktorá je nezávislá na (ne)existencii iného príjmu, nedokladuje celkový príjem osoby. Z vykonaného dokazovania nie je zrejmé, či žalovaná dosahuje iný príjem, napr. podporu v nezamestnanosti. Súd tiež nedostatočne zhodnotil výdavky žalovanej, keď vychádzal iba z dokladu za 1 mesiac (9/2018). Z uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil a vyhovel žalobe žalobcu v plnom rozsahu, žalovaného zaviazal zaplatiť dlh v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku a zároveň žalobcovi priznal náhradu trov konania aj náhradu trov odvolacieho konania vo výške zaplatených súdnych poplatkov.

3. Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrila.

4. Krajský súd v Prešove ako odvolací súd príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) preskúmal rozhodnutie v napadnutom rozsahu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v súlade s § 379 a § 380 CSP v spojení s § 470 ods. 1 a 2 CSP, bez nariadenia pojednávania, pričom dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné. Odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie správne právne posúdil právny vzťah medzi sporovými stranami, ktorý vznikol na základe zmluvy o spolupráci pri poskytovaní bankových produktov a služieb zo dňa 10.02.2015 ako spotrebiteľský, na ktorý je nevyhnutné aplikovať ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka.

Žalobca sa podanou žalobou domáhal zaplatenia sumy predstavujúcej nepovolené prečerpanie vo výške 587,69 Eur spolu s úrokom zo sumy nepovoleného prečerpania vo výške 28 % ročne od 11.05.2018 do zaplatenia.

Odvolací súd konštatuje, že otázka vzniku nepovoleného prečerpania a existencie povinností spojených s nepovoleným prečerpaním nie je zakotvená priamo v zmluve o poskytovaní služieb ani v zmluve o povolenom prečerpaní zo dňa 08.07.2015, ale vo Všeobecných obchodných podmienkach (bod 3.12). Vychádzajúc z VOP, úrok z nepovoleného prečerpania nie je definovaný ako sankcia, ale má povahu riadneho (zmluvného) úroku z úveru tvoreného sumou nepovoleného prečerpania. Za tohto stavu sú argumenty súdu prvej inštancie o neexistencii tohto nároku po zosplatnení dlhu správne. V tomto smere odvolací súd poukazuje na závery Krajského súdu v Prešove vyslovené v rozhodnutí č.k. 6Co/87/2017 zo dňa 26.04.2018, s ktorými sa stotožňuje.

Informácia spotrebiteľa o úrokoch a poplatkoch prispieva k transparentnosti trhu a umožňuje spotrebiteľovi poznať rozsah svojho záväzku. Žalovaný ako spotrebiteľ však túto možnosť nemal keďže

výška úroku nebola uvedená v spotrebiteľskej zmluve (napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo 245/2010).

Všeobecné obchodné podmienky, Úrokové sadzby produktov resp. Sadzobník neboli individuálne dojednané medzi stranami sporu. VOP, Úrokové sadzby, Sadzobník obsahujú podmienky, ktoré vypracovala a presadzuje Prima banka Slovensko, a. s. Keďže ide o tzv. firemné podmienky, v prípade uzatvárania zmlúv so spotrebiteľom, tieto musia byť ním individuálne dojednané, čo predpokladá aj ustanovenie § 53 ods. 2 OZ. Teda ide o také podmienky, s ktorými sa mal možnosť spotrebiteľ oboznámiť pred podpisom zmluvy a mohol ovplyvniť ich obsah. V zmysle § 53 ods. 3 OZ, ak dodávateľ (v danom prípade žalobca) nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané. VOP, na ktoré zmluva odkazuje, či Úrokové sadzby nemožno považovať za individuálne dojednané. Individuálnosť ich dojednaní nie je daná ani tým, že na VOP, prípadne na Úrokové sadzby zmluva odkazuje. Nakoniec, neindividuálnosť dojednaní VOP vyplýva aj z toho, že neboli nikým podpísané ani odátumované.

VOP, Úrokové sadzby či Sadzobník predstavujú dokumenty k zmluve formulárového charakteru, ktoré ak aj obsahujú dojednanie o poplatkoch, sankciách, odplate, tieto splyvajú so všetkými nespočetnými informáciami do jedného celku tak, že priemerný spotrebiteľ v kontraktnej fáze zmluvy je viac dezorientovaný než seriózne dodávateľom informovaný o význame tejto podmienky. VOP predstavujú rozsiahly (v súdnej veci 40-stranový) súbor najrozmanitejších ustanovení s množstvom právnických, či ekonomických/„bankových“ termínov, v ktorých je problematické zorientovať sa osobe znalej práva, nielen ešte priemernému spotrebiteľovi. Uvedené v spojení s neindividuálnosťou dojednaní spôsobuje ich neprijateľnosť.

Odvolací súd rešpektujúc výklad Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-42/15, v zmysle ktorého článok 10 ods. 1 a 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS v spojení s článkom 3 písm. m) tejto smernice, sa má vykladať v tom zmysle, že: zmluva o úvere nemusí byť nevyhnutne vyhotovená ako jediný dokument, ale všetky náležitosti uvedené v článku 10 ods. 2 uvedenej smernice musia byť vyhotovené písomne, alebo na inom trvalom nosiči, poznamenáva, že aj napriek tejto skutočnosti musí byť zachovaná požiadavka dobrej viery v záväzkovo-právnom vzťahu. V tomto smere odvolací súd pripomína závery Ústavného súdu Českej republiky vo veci sp. zn. I ÚS 3512/11 cit.: „Je treba zdôrazniť, že obchodní podmienky ve spotřebitelských smlouvách na rozdíl třeba od obchodních smluv mají sloužit především k tomu, aby nebylo nezbytné do každé smlouvy přepisovat ujednání technického a vysvětlujícího charakteru. Naopak nesmějí sloužit k tomu, aby do nich v často nepřehledné, složité formulované a malým písmem psané formě skryl dodavatel ujednání, která jsou pro spotřebitele nevýhodná a o kterých předpokládá, že pozornosti spotřebitele nejspíše uniknou (například rozhodčí doložka nebo ujednání o smluvní pokutě). Pokud tak i přesto dodavatel učiní, nepočíná si v právním vztahu poctivě a takovému jednání nelze přiznat právní ochranu.“

Odvolací súd zároveň uvádza, že rozsudkom Okresného súdu Prešov zo dňa 15. 10. 2015, č. k. 9C/113/2015-51 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 24. 11. 2016, č. k. 21Co/10/2016-72 súd určil, že zmluvná podmienka uvedená v bode 3.12 všeobecných obchodných podmienok žalobcu (pri zúčtovaní poplatkov môže dôjsť k nepovolenému prečerpaniu bežného účtu. Po dobu nepovoleného prečerpania je majiteľ účtu povinný platiť z prekročenej čiastky úrok vypočítaný na základe úrokovej sadzby, úrok pri nepovolenom prečerpaní účtu) je pre svoju neprijateľnosť neplatná.

5. Pokiaľ ide o výrok o povolení plniť dlh v splátkach, odvolací súd posúdil okolnosti predmetnej veci, pomery tak na stane žalovanej ako aj žalobcu a dospel k záveru, že poskytnutie dlhšej lehoty na splnenie dlhu žalovanou je opodstatnené. Ust. § 232 ods. 3 CSP dáva súdu možnosť určiť dlhšiu lehotu na splnenie dlhu, pričom súd môže predmetné ustanovenie v odôvodnených prípadoch aplikovať aj bez návrhu strany.

Žalovaná vo vyjadrení k žalobe uviedla, že je už dva roky nezamestnaná, je vdovou, jej finančná situácia je nepriaznivá. Súd predložila potvrdenie Sociálnej poisťovne o poberaní vdovského dôchodku vo výške 230 Eur mesačne.

V podaní zo dňa 28.09.2018 opätovne poukázala na svoju ťaživú životnú situáciu. K vyjadreniu priložila potvrdenie ÚPSVaR Bardejov, podľa ktorého nie je poberateľkou dávky v hmotnej núdzi, je vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie od 07/2016. Jej výdavky na bývanie, energie sú v sume 157,80 Eur. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že jediným príjmom žalovanej je v súčasnosti vdovský dôchodok, z ktorého musí zabezpečovať všetky svoje potreby. Finančná, sociálna situácia žalovanej nie je priaznivá, nie je v jej možnostiach splatiť dlžnú sumu jednorazovo, preto sú splnené podmienky na poskytnutie dlhšieho časového obdobia pre splnenie jej dlhu žalobcovi.

Vzhľadom na súdom určenú výšku splátok (20 Eur) a výšku dlhu žalovanej (587,69 Eur) odvolací súd konštatuje, že dobu, v ktorej má byť dlh vyrovnaný (30 mesiacov) nemožno označiť za neprimerane dlhú. V prípade, že žalovaná svoj dlh nebude plniť spôsobom určeným rozsudkom, omeškanie jednej zo splátok bude mať za následok zročnosť celého dlhu. To dáva určitú istotu pre žalobcu, že hrozba bude dostatočnou motiváciou pre žalovanú, aby svoju povinnosť uloženú rozhodnutím súdu plnila riadne a včas.

Plynutie času nemá na postavenie žalobcu negatívny dopad, keďže mu patrí nárok na úroky z omeškania z dlžnej sumy až do času úplného splnenia dlhu. Žalobca je obchodnou spoločnosťou so stabilným zázemím na trhu, preto možnosť postupnej úhrady dlhu splátkami v súdom určenej výške nemožno vnímať ako zásah do pomerov žalobcu, ktorý by bol spôsobilý ohroziť ďalšiu činnosť žalobcu, neprimerane zhoršiť jeho majetkovú situáciu.

6. Správnemu výroku vo veci samej zodpovedá aj správny výrok o trovách konania. Žalobca si v konaní uplatnil nárok na zaplatenie sumy 587,69 Eur ako aj nárok na úrok vo výške 28 % ročne zo sumy 587,69 Eur od 11.05.2018 do zaplatenia. Z rozhodnutia súdu prvej inštancie je zrejmé, že žalobca bol úspešný len v rozsahu sumy 587,69 Eur a vo zvyšku, t.j. vo vzťahu k nároku na úrok úspešný nebol. Za stavu, že žalobca nebol v konaní úspešný v celom rozsahu, nemohol mu ani s poukazom na ust. § 255 ods. 1 a 2 CSP vzniknúť nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Niet dôvodu pri vyčísl'ovaní rozsahu úspechu strán sporu nepočítať do základu pre výpočet úspechu všetky v konaní žalobcom uplatnené nároky.

Za daného stavu odvolací súd rozsudok v napadnutom rozsahu ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP).

7. V odvolacom konaní žalobca nebol úspešný. Naopak fakticky plne úspešná bola žalovaná, ktorej vznikol zásadne nárok na náhradu trov odvolacieho konania (v zmysle § 255 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP). Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaná bola v odvolacom konaní pasívna, k odvolaniu sa nevyjadřila, náhradu trov odvolacieho konania si neuplatnila a podľa obsahu spisu jej ani žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli. Odvolací súd vychádzal z čl. 17 Základných princípov CSP zakotvujúcim procesnú ekonómiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania, za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy v konaní nevznikli, by bolo zjavne nielen nelogické, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho sporu.

8. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.